

РЕКОМЕНДАЦІЇ
XI Міжнародної науково-практичної конференції
“Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку”
Київського університету права НАН України
28 січня – 1 лютого 2010 р.

*База відпочинку «Едельвейс», Закарпаття, Міжгірський р-н
с. Верхній Студений*

Учасники XI Міжнародної науково-практичної конференції **“Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку”** відзначають, що у суспільному житті, особливо у сфері його правового регулювання, законодавству належить одне із провідних місць. Саме тому одним із найбільш актуальних питань державотворення на сучасному етапі є проблема удосконалення національної системи законодавства. Адже саме в законах закріплюються права та свободи особи, вони віддзеркалюють політичний курс та тенденції розвитку суспільства, що в свою чергу обумовлює величезний громадський інтерес до системи законодавства в цілому.

Сучасний стан функціонування та розвитку суспільних відносин в Україні характеризується стрімкими перетвореннями та змінами, які в свою чергу, потребують формального закріплення та нормативного-правового регулювання на законодавчому рівні. Процес подальшого вдосконалення системи законодавства України, має бути спрямований на удосконалення механізму правового регулювання найважливіших сфер життєдіяльності суспільства та держави, зокрема наповнення змістом основ демократичної правової державності, вдосконалення функціонування демократичних інститутів публічної влади, модернізація систем соціального забезпечення, освіти, охорони здоров'я тощо.

Разом з розвитком законодавства України розвивається і законодавчий процес, тобто порядок прийняття законодавчих актів. Тому завдання подальшого удосконалення законодавчого процесу в цілому і його окремих елементів як необхідної основи для ефективної законотворчості набуває особливої актуальності. Адже, реформи, що відбуваються в Україні, потребують інтенсивної законотворчої діяльності, всебічного та ефективного впливу національного законодавства на зміни, які відбуваються в суспільстві та державі.

За результатами широкої наукової дискусії, обговорення нагальних проблем учасники конференції дійшли спільної думки, що подальший розвиток та вдосконалення системи законодавства України на сучасному етапі безпосередньо пов'язаний із необхідністю удосконалення механізму правового регулювання суспільних відносин як в цілому, так і в межах окремих галузей законодавства. Головними напрямками удосконалення системи законодавства України є необхідність проведення конституційної реформи, тобто прийняття нової редакції Конституції України. Адже саме Основний закон держави виступає базою для правотворчості. Конституція є фундаментом, основою правової системи країни та законодавства.

Учасники науково-практичної конференції звертають увагу на вирішення наступних наукових і практичних проблем в контексті подальшого вдосконалення системи законодавства України, зокрема:

- *у сфері конституційного законодавства:*
- важливим завданням юридичної науки на сучасному етапі є дослідження теоретико-методологічних основ порядку прийняття та внесення змін до Конституції України.

Зважаючи на те, що Конституція України є фундаментом національної правової системи та базою для правотворчості, питання щодо порядку зміни Основного Закону потребує належної уваги науковців;

- *у сфері цивільного законодавства:*

- важливим завданням науки цивільного права на сучасному етапі розвитку суспільства є дослідження теоретично-правових основ подальшого розвитку цивільного права України на підґрунті європейських уявлень про приватне право, що базуються на рецепції римського права, які є першоджерелом більшості європейських кодифікацій, з коригуванням відповідно до вітчизняних уявлень про окремі правові інститути;

- однією з проблем, що виникають як у науковій, так і в практичній сфері, є співвідношення норм чинного Цивільного та Господарського кодексів між собою. З моменту набрання чинності цими кодексами точиться гостра дискусія між вченими щодо доцільності існування в правовій системі нашої держави двох кодексів, предмети правового регулювання яких значною мірою збігаються. Також важливим предметом дослідження є виявлення суперечності норм Цивільного та Господарського кодексів в частині дефініції ряду правових явищ;

- серед галузевих проблем актуальною є проблема більш детального регулювання особистих немайнових прав, які є предметом цивільно-правової охорони. Зокрема, це стосується права на життя (в т.ч. проблема еутаназії), права на здоров'я (право на інформацію щодо свого здоров'я, заборона незаконного проведення дослідів над людиною), права на інформацію тощо.

- у сфері права інтелектуальної власності, на думку учасників конференції, активному науковому дослідженню підлягають наступні аспекти: проблеми законодавчого встановлення правового режиму комерційних таємниць та «ноу-хау», перспективи законодавчого регулювання та охорони якісно нових результатів творчої діяльності (Веб-сторінок, творів мультимедіа, звукових торговельних марок тощо); розв'язання термінологічних суперечностей між Цивільним кодексом України та спеціальними законами.

- *у сфері кримінального законодавства:*

- приведення кримінально-правових норм у відповідність з Конвенцією про захист прав та основоположних свобод людини 1950 року та практикою Європейського суду з прав людини, які відповідно до Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» визнаються в Україні джерелом права (зокрема, вдосконалення ст. 162 КК України в частині розуміння поняття «житло», поширення її дії не лише на приміщення, в яких мешкають громадяни, а й на приміщення, що належать юридичним особам);

- вдосконалення принципів формування понятійного апарата КК України на основі його цілісності, структурності, ієрархічності, взаємодії з українською мовою у цілому та з понятійним апаратом права зокрема;

- вдосконалення законодавчої техніки КК України, врахування «термінологічного» поля вже існуючих кримінально-правових норм;

- вироблення концептуальних засад визначення (дефініцій) понять в самостійному термінологічному розділі, який доцільно розмістити наприкінці Загальної частини КК України (у ньому, зокрема, потрібно дати легальні визначення «наскрізним» поняттям: «насильство», «образа», «погроза», «службова особа», «шантаж», «корисливий мотив», «хуліганський мотив» тощо);

- *у сфері господарського законодавства:*

- з огляду на значущість акціонерних товариств в економічному житті країни необхідним є вдосконалення акціонерного законодавства, зокрема, щодо уніфікації термінів, що

використовується в актах законодавства, що регулюють акціонерні відносини; своєчасне внесення відповідних змін в акти законодавства, до яких відсилає Закон України «Про акціонерні товариства» та прийняття відомчих нормативних актів, які згадуються в Законі України «Про акціонерні товариства» як такі, що визначають певний порядок дій і належать до компетенції Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку; закріплення в Законі України «Про акціонерні товариства» санкцій за порушення передбачених цим же Законом вимог;

- за сучасних умов економічної конкуренції створення об'єднання підприємств відіграє важливе значення для суб'єктів господарювання, які бажають працювати на ринках в Україні так і за їх межами. Але незважаючи на важливість існування об'єднань підприємств, законодавство України має певні недосконалості і прогалини у визначенні правового статусу об'єднань підприємств;

- у Господарському кодексі України відсутні положення про обов'язковий мінімальний статутний капітал об'єднань підприємств. Відсутність такого положення сприяє з одного боку, створенню більшої кількості об'єднань підприємств, а з іншого, зловживанням у вигляді невиконання грошових зобов'язань об'єднанням в разі відсутності грошових коштів і майна у об'єднання;

- потребує уніфікації термінологія Господарського кодексу України, зокрема в частині визначення установчих документів, на основі яких діють господарські об'єднання. Також уніфікованою має стати термінологія Господарського та Цивільного кодексів.

- *щодо вдосконалення системи забезпечення інформаційної безпеки держави, суспільства та громадянина.:*

- уявляється доцільним об'єднання (інкорпорації чи кодифікації) нормативних актів, які регламентують інформаційну діяльність в Україні: Закони України „Про інформацію”, „Про телебачення і радіомовлення”, „Про систему Суспільного телебачення і радіомовлення України”, „Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні”, „Про захист суспільної моралі”, „Про рекламу”, „Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації”, „Про інформаційні агентства”; підзаконні нормативно-правові акти, які стосуються питань ліцензування, державної підтримки ЗМІ тощо;

- пропонується трирівнева система кримінально-правового захисту інформаційної безпеки: 1) безпека інформації, 2) безпека від деструктивних інформаційних впливів, 3) забезпечення реалізації прав суб'єктів інформаційних відносин. Визначення родовим об'єктом інформаційних злочинів інформаційної безпеки в усіх трьох її складових дасть змогу урахувати перспективи видозміни інформаційних злочинів та появи їх нових видів, які посягатимуть на безпеку суспільних відносин та їх суб'єктів від інформаційних впливів;

- за напрямом захисту інформації з обмеженим доступом пропонуємо у Законі України „Про інформацію” передбачити виключний перелік видів таємної інформації, до якого віднести: державну, комерційну і банківську таємниці. Усі інші види інформації з обмеженим доступом слід відносити до конфіденційної інформації. Законодавчо закріпити поняття „службової таємниці”. При цьому необхідно внести зміни до Інструкції про порядок обліку, зберігання і використання документів, справ, видань та інших матеріальних носіїв інформації, які містять конфіденційну інформацію, що є власністю держави, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 27 листопада 1998 р. №1893.

Поряд з цим, учасники конференції зазначають, що законодавство повинно бути конкретним, тобто містити чітко виражені правила поведінки, здатним однозначно регулювати сферу суспільних відносин. Перевага в законах декларативних норм на

практиці впливає на їх реалізацію, що суттєво знижує ефективність законодавства і приводить до серйозних негативних наслідків.

XI Міжнародна науково-практична конференція “Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку” пройшла на високому організаційному та науковому рівні. Результатом проведеної конференції є конструктивні пропозиції щодо вдосконалення процесів законотворчості, законодавчого регулювання та оптимізації системи законодавства України в цілому. У зв’язку з актуальністю піднятих питань запропонувати до друку збірку матеріалів тез та доповідей конференції.

*Схвалено учасниками
XI Міжнародної науково-практичної конференції
“Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку”
31 січня 2010 року*

Оргкомітет конференції